

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer ház.
Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— fr.
Félévre 3 mesi 3.—
Negyedévre 3 mesi 1.50
2 órára 2 1.—
Külföldre 1 évre . . . Per l'estero 8.—

Tengerre magyar

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
Főlvétetnek árszabály szerint a kiadó
híratalban, Battara P. könyvnyomdája

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodá-
jában Budapest, Váci-utca, Oppeli-
k B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Tipografia Battara.

1890 december 7

Megjelenik minden vasárnap

7 dicembre 1890

Hamburg tengeri kereskedelmi forgalma Monarchiánkkal

A híres Hanza város 1889. évi beviteli forgalmáról érdekes kimutatást közöl a hamburgi osztr. magyar konzul, mely kimutatásnak fontosabb illetőleg tengeri forgalmunkat érdeklő adatait tájékoztásul közöljük.

E kimutatás, mely tulajdonképpen Hamburgnak nemcsak Monarchiánkkal való beviteli forgalmáról, de az összes bel- és külforgalmáról, ad száraz számadatokban felvilágosítást, magában foglalja úgy a tengeri hajózást, az Elbán való járatokat, a tengeren történt be- és kivitelteket valamint a berlin-hamburgi és venlo-hamburgi vasutakon közvetített áruforgalmáról szóló adatokat is.

Mi e csoportozatok közül, mint bennünket leginkább érdeklő részt a tengeri hajózásra és a beviteli forgalomra vonatkozó adatokat jegyezzük fel, mely adatok megismertetik velünk, mely árucikkek és mely mennyiségekben képezik Hamburgnak főforgalmát, továbbá, hogy Monarchiánk illetőleg Triest Fiume és Spalato kikötők mily arányban járulnak a hatalmas világ piacz beviteli forgalmához.

E konzuli kimutatás szerint

Hamburg kikötőjének 1889 évi hajóforgalma a következő volt.

Érkezett Hamburgba 8079 hajó 4808421 tonna hordképességgel. Tért ki Hamburgból 8074 hajó 4819796 tonna hordképességgel.

Az összes behozatali forgalma tengeren 4601644 tonnát tesz ki 1,245,580,760 márka értékben mely mennyiség az egyes világrészek szerint a következőképpen oszlik meg:

	tonna
európai kikötők bevitelt	3237392
amerikai " "	1044349
afrikai " "	87918
ázsiai " "	220991
ausztraliai " "	10993

Az áru nemek szerint kitüntetve a bevitel a következő volt.

	1889 ton.	1888 ton.
kávé	96501	92621
Tea	1423	1447
czukor	22315	10226
dohány	24717	29809
rizs	122343	114647
gabona	518110	259318
rum	717	1051
hering	38838	35440
festőfa	44484	42988
natrium	296773	265514
kén	12043	10658
réz	15656	20918

Örömmel említhetjük, hogy Vigan koczintottuk ő-zse poharainkat, éltetve a „ruca“ derék kapitányát, Tivadart, ki oly biztosan vezérelt hajónkat a vész hullámokon.

Négy óra felé elfogyott borunk. Körüléztünk s meglepetve láttuk, hogy még nem vagyunk Abbaziában, sőt nem is Abbazia, hanem Cherso felé haladunk. Nosza, r. t. fordítottunk a kormányon s minthogy jó messze voltunk Fiumétől, elhatároztuk, hogy egyenesen visszatérünk s az Abbaziába való menetelt más-korra halasztjuk.

Tivadar nagyelégülten magyarázta a bordeggialás művészetét, melynek segítségével ivalakban haladva, szél ellen lehet menni. Csónakunk gyorsan haladt, egyenesen a Cantrida és Prelucca közt elterülő tengerpart felé. Midőn már közel voltunk a kiálló sziklához, Tivadar újra fordított a kormányon, a túlsó oldalra vetette a vitorlarudat s haladtunk újra a jó széllel, uyilsebesen, de nem Fiume, hanem újra vissza Cherso felé.

Most ismét az előbbi manőver következett: előbb a tengerparthoz aztán vissza Cherso felé, azután még harmadszor mindig csak oda — vissza. Ez tehát a bordeggialás? — gondoltam magamban s odaadó bámulattal tettem el Tivadar nagy tudományá iránt. Csakhogy — nekem úgy tetszett — mint-ha nem Fiume, hanem Abbazia irányában haladnánk zeg-zugos utunkban.

vas	192380	148901
vassin	1233	3431
kőszén	1593939	370796
guano	11696	12275
kőolaj	111009	179646
bálna olaj	9625	8818
pálma olaj	9462	9701
kokusz olaj	1786	2394
olaj bogycó	73077	65624
gyapju	53725	63165
pamut	72009	65060
pamutáru	12170	12040
másáru	1265604	1057806

összes. 4601643 ton, 3884422 ton.

A mult évi behozattal szemben, mint a végösszegekből is kitűnik 717221 tonnányi emelkedés mutatkozik, mely emelkedés leginkább közsén, vas, pamut és más árucikkek bevitelének emelkedése folytán állott elő.

A fentebbi táblázatban kitüntetett áruk behozatalánál első helyen Nagybritannia szerepel, mely a tengeren behozott áru mennyiség összértékének, 1245580760 márkának, csaknem 1/3-át képezi, míg Monarchiánk a beviteli érték szerint osztályozva a kimutatásban kitüntetett 77 exportáló állam között a 60-ik helyen 641550 márka értékkel szerepel, mely bevitel az 1888. évi bevittel szemben 220110 márka csökkenést tüntet elő.

Ki és nyilatkoztattam ebbeli aggodalmamat, mire a szörnyen eloglalt Tivadar csak annyit felelt, hogy:

„Nyugtán a dicsőrd a napot, esem!”

Teljes megnyugvással kuporodtam tehát — újra a helyemre. Az estszürkület beállott már. Szellő: matrőzngamben csupasz nyakkal kissé hűvőnek éreztem a levegőt: ő-zí kabátot, mivel nem illik a matrőzruhához, nem hoztunk magunkkal, csak gummi- köpönyegemet használhattam volna tehát, de az úgy el volt téve, hogy a sok holmi közt rá nem akadtam.

Elmúlt 6 óra, majd 7, 8 óra: szörnyen hűvös lett, a sötét égen sűrű fellegek kóvályogtak, csak a tenger aczélos vízének fel — felesillanása nyújtott néha egy-egy világosabb pontot.

— Dobjátok a vízbe, a mi fölösleges teher a hajónkon van! — hangzott Tivadar parancsszava.

Azonnal belavetettük a tengerbe a búvár-ruhát, a három lámpást, a mentő-öveket, a takaréktűzhelyt, a kézi patikát, a horgonyt kötelestül s leldtuk a kormányrudról s magunk után vontatott kötelek végét is.

A „Rucza“ a teherkönnyítés után már sokkal gyorsabban haladt, csakgyom nem Fiume felé!

Egész testem reszketett már a hidegtől. Újra megki-éreltem tehát, hátha sikerülne gummi — köpönyegemet megtalálni. A keresésnek most már semmi

A Monarchiánkból eszközölt importálásnál csaknem kizárólag Spalato és Triest szerepelnek, míg Fiume legalább ez ideig-alig számba vehető részben járul ez importáláshoz.

Spalatóból szállított:

	márka	érték.
bor	7729 q.	349680
granitkő	2810 „	14000
valonea	100 „	3100
gyógygyökér	9-8 „	360
rovorpor	10-0 „	2540

összesen 10658-8 q. 369680 m. ért.

vagyis 6103 met. mázsával kevesebb mint az 1888-ik évben.

Triestből szállított:

	márka	érték.
mandula	96 q.	16590
magyaró	41 „	2220
bor	688 „	32180
szesz	93 „	8210
likör	61 „	7510
élelmszer	— „	9280
sárga fa	200 „	3000
festő anyag	28 „	3020
vegytermésk	478 „	20660
valonea	108 „	3300
sumach	630 „	12940
oker	124 „	2300
gyógyfű	100 „	3350
babérlevél	137 „	4510
arabgnézga	915 „	48510

akadály sem volt, de azért köpönyegemnek se hirt, se hamva! Úgy látszik, azt is áldozatul dobtuk be, a többi tárgyakkal együtt, a csalfa tenger megbékéltetésére.

S még mindig csak bordeggialtunk! S mind távolabb-távolabb tűnedeztél fel Fiume világító lámpája!

Ekkor eszembe jutott, hogy hisz nekünk tudományos műszereink is vannak! Hátha segíthetnek bajunkon? Előkerestem tehát a mágnesűt s gond-san megfigyeltem, merre haladunk. Mindhiába! Fiume csak nem akart közlelni. — Megnéztem a barometert is egy gyújtószál világja mellett. A mit azonban láttam, szörnyű ijedséggel töltötte el egész valóm: a barometér kéne-ője szemlátomást süllyedt, még pedig oly rohamosan, hogy már az ércztábla alá jutott s még mindig esett, esett lefelé. Soha életemben ilyet még nem láttam! Ez szörnyű viharok, felfordulásnak előjele: orkán, földrengés, ki tudná, mi lesz? még pedig lehet, hogy pár pillanat múlva!

Eppen az abbaziai kikötő gátja alatt bordeggialt a csónakunk orra, a mennyiben minden pillanatban beleütöközt a gát falába. Tivadar fordította volna vissza a vitorlát, hogy lankachatalanul folytassa a bordeggialást Fiume felé, én azonban tudományos megfigyeléseimre hivatkozva, hangosan tiltakoztam mindnyájunk életét kockáztató vakmerősége ellen s így a „Repülő ruczával“ rövid, de

A „Fiume“ tárczája

KIRÁNDULÁS ABBAZIÁBA

HUMORESZK.

A „Fiume“ eredeti tárczája

II.

A csözöttik, kik a hangos „ancora“ kiabálásra mind odakintettek, nagy habozással fogadták a felmerülő vasmacskát.

Mi azonban boszankodtunk a kudarczon s én ingerülten odaszóltam Tivadaruk: — Már hogy lehet ily ügytelenséget elkövetni? Hisz a vak és láthatta volna, hogy ott horgony van a tengerbe vetve?

Tivadar azonban végtelenül szánakozó pillantást vetve rám, megmagyarázta, hogy én meg Laczi vagyunk a kudarcznak okai, mert a míg ő hárszolt, nekünk kellett volna arra ügyelnünk, hogy a csónak helyes irányban menjen.

Beláttam, hogy igaza van s így elhallgattam.

A hullámok azonban s a mind élesebben fújdogáló szellő tovább vilték csónakunkat Abbazia irányában.

Már jól elhagytuk Cantridát, előttünk a szép isztriai erdős hegycidál húzódtott. Vitorláink is szelet fogott valahára a „Rucza“ orra gyönyörűn hasította a vizet.

rovarpor	56	"	9660	"
gyógyszer	58	"	5930	"
aczel	427	"	17140	"
bőrök	69	"	5170	"
bőr	—	"	5770	"
papír	543	"	39840	"
másárúk	—	"	2800	"

összesen 4450 q. 269890 m. ért. vagyis 1679 met. mázsával kevesebb mint az 1888-évből.

Fiuméből a fentjelzett, időszak alatt kizárólag csak 19 met. mázsa papír szállított, s ugyancsak az előző években is csak ez arucikk képezte kizárólag kikötőnknek Hamburgba való kivitelét, mi eléggé szomorú bizonyossága annak, hogy kikötőnk még ezideig nem áll üzleti összeköttetésben a világpiacszal.

Végül még feljegyezzük hogy Hamburgon át az 1889-évből összesen 74343 kivándorló távozott Európából mely az 1888-ik évi kivándorlók számával szemben, 14394 gyel csökkenést mutat.

E kivándorlók közül Ausztriára esik 10849 Magyarországra 4873 és Csehországra 289 kirándorló.

A Magyarországi kivándorlók száma az 1888-ik évvel szemben 3306-tal kevesbedett. D.

Fiume tengeri áruforgalma.

1890 novem. 23-29-ig.

Kikötőnk tengeri kereskedelmi forgalma a fentjelzett időszak alatt 212386,3 met. mázsa, 963897 darab és 1732,9 köbméter tett ki, melyből a behozatalra 134938,6 m. m. 5286 darab, 669,9 köbméter, míg a kivitelre 77447,7 m. m. 958611 drb. és 1063 köbméter esik.

Származási és rendeltetési helyszerint kitéve az áruforgalom a következőképp oszlik meg:

Behozatott:	
met. mázsa	darab köbméter
Belföldről	19732,2 4583 669,9
Olaszországból	10912,7 703 —
Angliából	15011,2 — —
Oroszországból	20969,8 — —
Franciaországból	38,7 — —
Törökországból	970,2 — —
Indiából	65500,0 — —
Romániából	1803,8 — —

heves vita után szépen beveztünk az abbaziai kikötőbe.

A Stefánia - hotelbeli vendégloben gemberedett tagjainkat kissé felmelengettek s elhatároztuk, hogy a tenyegető orkán és földrengésre való tekintetből vasúton térünk vissza.

A „Repülő rucza” rábíztuk egy bárkára, hogy hozza másnap Fiuméba, mi pedig elindultunk a jó karban tartott országúton, fel a hegynek, Mattuglieba, Abbazia vasúti állomá-ára.

A vonat éppen indulófélben volt; mi beszálltunk. Jó szerencse, hogy a vihar még mindig nem tört ki.

Félóra múlva már Fiume kövezetű lépdelünk. A tenger s az egész természet azonban még mindig nyugodtak voltak.

Miután a földrengésből való féltében egész éjjel nyugtalanul aludtam, másnap korán reggel kinn voltam a tengerparton. A „Repülő rucza” már ott vesztegelt a kikötőben. Újra megnéztem barometertünket s láttam, hogy... alul kilyukadt.

Valószínűleg én koppintottam oda a sötétben az árcsofához.

Ezért sülyedt hát olyan rohamosan a kőeső-oszlop! T. Ven Markó.

Kivitetett	
met. mázsa	darab köbméter
Belföldre	11005,7 33783 15,0
Olaszországra	14633,2 30223 13,0
Angolországra	48568,0 1450 535,0
Görögországra	506,8 400 —
Törökországra	1673,4 585,9 50,0
Franciaországra	2488,9 886895 —
Braziliába	7578,6 — —
Romániába	233,6 — —
Gibraltárra	449,5 — —
Egyiptomba	111,7 — —
Indiába	198,3 — —

A behozatalnak főbb ari: dohány 1187,5 qn., zab 1060,1 q. rizs 32525 bor 14240,3 qn. kőszén 11341 q. ásvány 1900 qn., kőolaj 22437,8 q. juta 33900 qn., vas 808,4 qn. kávé 137,9 déligyümölcs 128,4 qn.

A kivitelnek pedig mint főbb aruk szerepelnek: cukor 6066,8 qn., dohány 408,7 qn. bna 1532,6 qn. tengeri 814,8 qn. árpa 3457,8 qn. liszt 54991,9 qn. bab 1177,6 cserzőanyag 28645 q. donga 935548 drb. deszka 5402 drb. galpa 5859 drb. átalja 250 m³ cserfa 795 m³ tűzifa 13 m³.

A gabona neműek kivitele az egyes országok szerint a következőképp oszlik meg:

KIVITETETT	
buza	
met.	mázsa.
Belföldre	1330,5
Olaszországra	202,1
tengeri	
met.	mázsa.
Belföldre	814,8
árpa	
Belföldre	20,2
Angliába	3437,6
zab	
Belföldre	210,9
liszt	
Belföldre	4277,0
Olaszországra	80,0
Angliába	41801,2
Görögországra	65,9
Törökországra	9,0
Franciaországra	1132,0
Braziliába	7578,6
Indiába	49,1

Fiume kikötőjének hajó-forgalma.

1890 novem. 23-29-ig.

Fiume kikötőjében a fentjelzett időszak alatt megfordult összesen 227 hajó 44109 ton. tartalommal. Ezek közül összesen érkezett 5 hajó 3234 ton. tartalommal, és összesen indult 9 hajó 1480 tonna tartalommal.

Lobogó szerint érkezett 98 oszt. magy. 18 olasz, 8 angol, 1 francia, 1 görög és 1 török. Indult pedig: 86 oszt. magy. 6 olasz, 6 angol, 1 francia és 1 görög.

A kikötői tárházak által közvetített áru-forgalom.

1890 novem. 23-29-ig.

Kikötőnk tárházaiba a fentjelzett időszak alatt a vasúton érkezett gabona és más áru nemekből betároltatott összesen 12700 met. mázsa áru, mely az előző hétről visszamaradt állományával együtt 118700 met. mázsa készletet képez. E készletből a fentjelzett időszak alatt hajók rakodására kitarolatott 15550 m. m.; maradt tehát november 29-én 103150 m. m. állomány.

Helyi és külföldi hírek.

Kinevezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a Baranya vármegyei m. kir. államepítészeti hivatalhoz beosztott Burgstaller Lajos kir. segédmérnököt, a fiumei m. kir. tengerészeti hatósághoz kir. mérnöké névezte ki.

Városunk vámbevételei. Városunk múlt november hóban vámbevételeinél nagy emelkedés konstatalható, amennyiben a november havi bevétel a múlt év hasonló időszaki bevételével szemben 1112 frt. 6 kr. többletet a folyó év 11 hónapi összbevételéig pedig 29831 frt. 44 krral múlja felül az 1889 év 11 hónapi bevételét.

Az eddig elért eredmények alapján

most már bizony számítható, hogy városunknak a folyó évi összvámbevételei a múlt évi vámbevételével szemben legalább is 31 ezer forint többletet fog előtűntetni.

Községi munkálatok. A városi hatóság közzé teszi, hogy a drenovai iskola épület egyes helyiségeinek lakószobákká való átalakítása tárgyában f. hó 15-én délelőtt a városház helyiségeiben nyilvános árlejtés fog tartani. Az átalakítási munkálatokra vonatkozó költségvetés, rajz és feltételek a hivatalos órák alatt a városi hatóságnál megtekinthetők.

Szegély tanulmányi utazásra. A fiumei kereskedelmi kamara közlése, hogy a kereskedelmi miniszter ez idén is 300 frtot engedélyezett oly czéltől, hogy a képesített kereskedő, vagy iparos ifjak tapasztalataik bővítésére külföldre utazhassanak. A kereskedelmi miniszter ez alkalommal a helybeli kereskedelmi és iparkamarát bizta meg hogy ezen ösztöndíj elnyerésére egy szakképzett iparos ifjut ajánljon, ki tanulmányi utazását a jövő év folyamán tenné meg.

Nevezett kamara e miniszter rendelet alapján felhívja a város és kerületéhez tartozó iparos ifjakat, hogy mindazok, kik ezen ösztöndíjra igényt tarthatnak, bélyeggel ellátott kérvényüket legkésőbb f. évi december 20-ig a fiumei kereskedelmi és iparkamarához nyújtsák be. E kérvényben világosan ki legyen tüntetve az illetőnek polgári állása, családi körülményei, végzett tanulmányai, nyelvismeretei, valamint az is, hogy az ösztöndíj elnyerése esetén hova szándékoznék utazni.

Városi színház. A Drago-féle olasz társulat, mely november hó elején kezdte működését, a dráma idény lejártával mult vasárnap tartotta bucsu előadását. Ez alkalommal Demeny „Le due orfanelle” című darabja került színre, melynek kivitele minden tekintetben megtelelt a szép számmal egybegyűlt közönség várakozásának. Városi színházunk most valószínűleg zárva marad egész a carnevalig, amidőn a fényes termekben több táncszertély fog tartatni.

A városi színháznak bérbeadása e farsangi évadra. A városi színháznak bérbeadása tárgyában folyó hó 2-án megtartott árlejtésen csupán egy ajánlattevő jelentkezett, ki a kikiáltott 750 frt. ár helyett csakis 1000 forintért hajlandó a carnevali multságok rendezését elvállalni. A kért többlet összeg megadása tárgyában a városi közgyűlés fog határozni.

A fiumei alpesi klub kirándulása. A fiumei alpesi klub tagjai ma délután, kedvező idő esetén kirándulást tesznek Buccariba. A kirándulók e Scoglio-térről d. u. 1 órakor indulnak és a kitért program szerint 3 órakor érkeznek Buccariba.

Buccariban 1/2 órák társas vacsora és vacsora után házias jellegű táncmultság fog következni.

A tánc multságon mint értesülünk Buccari intelligenciája is résztvesz s így az alpesi klub tagjai kedélyes multságoknak néznek elébe.

A magyarországi Kárpátgyesület fiumei osztagja a tagok közki-vánatára holnap kirándulást rendez Abbaziába. Indulás reggel 1/2 8 órakor az „Europa” kávéházból (Corso és Adamiich tér sarkán). — Abbaziában társas ebéd lesz.

Azon tagok, kik reggel részt nem vehetnek a kirándulásban, délután 2 órakor indulnak szintén az „Europa” kávéházból és Abbaziában csatlakoznak az oda reggel kirándult tagokkal, ezekkel együttesen térvén vissza Fiuméba.

Koch lymphá-ja városunkban. Dr. Kiseljak városunk egyik legjelesebb orvosa, ki a Kech-féle gyógyítási mód tanulmányozása czéljából több napot töltött Berlinben — mint értesülünk — tegnapelőtt már kezéhez kapta a Koch-

féle oltóanyagot, s valószínűleg e napokban megkezdi oltási kísérleteit.

A „Gazzetta di Fiume” társadalmi napilap, mely csak a mult hét óta lát napvilágot, komoly irányú és tartalmas közleményeinél fogva már eddig is igen elterjedt és közkedveltségű lappá vált.

Magyar szellemben való működése és egyenes érdekek hajhászat nélküli törekvéseivel fogva mi is kötelességünknek tartjuk a t. közönség becses pártfogásába ajánlani.

Öngyilkos katona. Dosen Péter a helybeli 79 sz. Jellačić ezredbe való katona f. hó 1-én éjjel feygyerével agyonlőtte magát, állítólag azért, mert nem volt kedve a katonai szolgálathoz.

Hangverseny a Bukouinig-féle kávéházban. A Bianchi-féle vonós négyes és énekkar, mely mult évben is hangversenyzett városunkban, ma és holnap a fennevezett kávéházban hangversenyt tart.

Szakalás hölgy. Mira kisasszony 18 éves leány, kit a természet nemcsak szép termettel, szabályos vonásokkal is megáldott, hanem szép, dús barna szakállal is, mely szakáll bármely fiatal embernek is büszkeségére válhatnék.

Mira kisasszony jelenleg városunkban időzik s a Via del Corso 425 szám ház földszinti helyiségében beléptidj mellett mutogatja magát. A szakalás hölgy pár nappal it időzése után valószínűleg körútra indul, hogy megbámultassa a természet csodáit.

Adria hajók forgalma. „Tibor” ind. december 3-án Algirből Anconába „Adria” ind. december 3-án Cataniából Triesztbe; „B. Kemény” ind. deez. 3-án Genuából St. Mauraba; „Tisza” indult deez. 3-án Rotterdamból Glasgowba.

A teli hajóraj. Pólából írják, hogy a teli hajóraj, mely valószínűleg még e hó végén fog gyakorlatra indulni. „Radetzky”, „Erzherzog Friedrich” és „Fridsberg” korvetthajókból, továbbá „Nautilus” és „Albatros” ágyunaszádokból fog egybeállítani.

Hunyadi János-féle ásványviz hamisítása Rómában. A „Monitore dei Medici” című római lapban olvassuk, hogy a római törvényész a Hunyadi János-féle ásványviz tulajdonosainak kérelmére az összes római gyógyszerüzemekben az árulás alatt lévő Hunyadi-féle ásványvizeket vegyelemzési vizsgálat alá vetette. Ezen vizsgálat alapján kiderült, hogy Rómában nem kevesebb, mint 58 gyógyszerüzemben árulják a hamisított Saxlehner-Hunyadi ásványvizet. A gyógyszerészek kinyilatkoztatták, hogy 68 Berio féle római czégnél egészítik ki készletüket s azon jó hiszemben, hogy e czég valódi ásványvizet szolgáltat, 68 egész megnyugvással bocsátották azt áruba. Saxlehner budapesti czég pert indít az illető gyáros ellen, s kárterítést fog követelni a visszaélést, mely határozottan nagy mértékben károsította őt.

A magyarországi Kárpátgyesület fiumei osztagának kirándulása. A mult hó 23-án Pehlinbe rendezett kirándulásban az idő állhatatlansága s a délutáni egy óráig tartott városi képviselő választás daczára a tagok szép számban vettek részt. Utközben Plasse alközséget is érintvén ugyanott a kirándulók nem várt meglepetésben, ünnepélyes fogadtatásban részesítettek. Több ház magyar és fiumei zászlókkal díszesen felvolt lobogozva s midőn a társaság a helyiségbe érkezett, Carminati Pál az ottani községiskola igazgató-tanítója meleg hangon üdvözölte Schlemmer Károly elnököt s a tagokat, az alközség lakosságának nevében köszönetet mondván az osztagy azon hazafias elhatározásáért, hogy első sorban a fiumei terület különböző helységeit keresendi fel. Az elnök igen szíves hangon köszönte meg az ünnepes fogadtatást, a kirándulók pedig Carminati urat lelkesen megdijnezték, mire rövid

pihenés utá-

felé.
Ezt a fiu-
tárán fekvő
csoportot rö-
rándulók a
tán, ki egy-
tálynak, ell-
nek, az itte-
terjedt camp-
léltek a kül-
tatási munk-
donosnak b-
ványokból
egy földszin-
pihenőt tar-
mer elnök
rabban tar-
tát, a hallg-
nyelven ért-
ről. Mintán
jövő tavasz-
pagnaban ro-
dulók 1/2
méba, hová
meg.

A mult-
zett kirándu-
s jól sikerü-
fogva a tag-
tük néhány
minczan ve-
sebb esopo-
Drenova kö-
sen vonulta
zi úr lakása-
tatván, pih-
thardi Fere-
tekintették
kőnyékét,
dalról eléjü
visszaindul-
s most egy-
Az eddi
megnyerve-
elégedetést,
hogy kérsse-
ben az idő-
rabban, le-
ünnepeparon
erről a hely-
osztály tagj-

Orth Já-
si író, ki a
hajót f. évi
senada kik-
látogatást i-
mitása szer-
séggé, hogy
nem veszett
Tudni va-
körüli utaz-
lól 61 nape-
Horn-fokig
mények kö-
Horn-foktó-
annyi idő a
a legkedve-
—120 nap-
rűlmények
—Orth Já-
lius hó 15-
ja hogy ut-
tekintettel
datlanul ta-
csakis pár-
ket várni
setben, ha-
tal megro-
gett valam-
félre eső ö-
paraisból
Tehát m-
ménye szer-
eddig egy-
seken al-
p

A ki me-
filedfiai c-
tani, hogy
találta fel,
kai orvos t-
Dixon a
tette föld-
hogy Dix-
hasznoló k-
a Kochét
Dixon oltó

pihenés után folytatták útjokat Pehlin felé.

Ezt a fiumei s az osztrák terület határán fekvő falut vagy helyesebben ház csoportot röviden megtekintvén, a kirándulók a tulajdonos meghívása folytán, ki egyszersmind tagja is az osztrálynak, ellátogattak Mohovich Henriknek, az itteni fogalmak szerint igen kiterjedt cämpagnájába s érdekel szemlélték a különböző ásatási s bányakutatási munkálatokat, valamint a tulajdonosnak birtokán talált különféle ásványokból álló gyűjteményét. Azután egy földszinti helyiségben gyülekezvén pihenőt tartottak, mely alatt Schlemmer elnök megkülönböztető jövőre gyakorban tartandó felolvasások sorozatát, a hallgatóság tetszése mellett olasz nyelven értekezett a tanítás eredetéről. Miután még meg lett beszélve a jövő tavaszszal a Mohovich-féle cämpagnában rendezendő majális, a kirándulók 7 órákor vissza indultak Fiuméba, hová este 8 óra tájban érkeztek meg.

A múlt vasárnap Drenovába rendezett kirándulás szintén igen érdekes volt s jól sikerült s abban a kedvező időnél fogva a tagok igen szép számban, köztük néhány nő is összesen vagy harminczan vettek részt. A kirándulók kisebb csoportokban indultak utnak s Drenova közelében találkozáván, együttesen vonultak be a helységbe s ott Terzi úr lakásán a legszivesebben fogadtatván, pihenőt tartottak. Majd Gotthardi Ferencz teg vezetése alatt megtekintették az érdekes helységet és környékét, gyönyörködvén a minden oldalról eléjük táruló táj szépségeiben. A visszaindulás 6 óra után vette kezdetét s most egy csoportban történt.

Az eddig rendezett kirándulások megnyerően a tagok teljes tetszését megelégedést, közkívánatra elhatározatot, hogy kéréssek fel az elnök, hogy a mennyiben az időjárás megengedi, mennél gyakrabban, lehetőleg minden vasár- és ünnepnapon rendezzen kirándulásokat s erről a helyi sajtó útján értesítse az osztály tagjait.

Orth János sorsa. Modrich utazási író, ki állítólag a „Santa Margarita” hajót f. évi június végén La Plata Ensenada kikötőjében látta, sőt a hajón látogatást is tett, azt állítja, hogy számítása szerint még mindig van reménye, hogy a „Santa Margherita” hajó nem veszett el.

Tudni való dolog, hogy a Hornok körüli utazási vitorlás hajóval körülbelül 61 napot vesz igénybe. Ensenadából Horn-fokig pedig a legkedvezőbb körülmények közt 40—45 nap alatt jutni és Horn-foktól Valparaisoba szintén ugyanannyi idő alatt, így tehát az áthajózás a legkedvezőbb körülmények között 90—120 napig tarthat, kedvezőtlen körülmények között 140—160 napig is.

Orth János Montevideoból f. évi július hó 15-én indult, tehát alig 140 napja hogy utban van s így nézetünk szerint tekintettel a folyó év őszén csaknem szakadatlanul tartott kedvezőtlen időjárásra, csakis pár nap múlva van jogunk hirtelen várni Orth János felől, sőt azon esetben, ha Orth János, a nagy vihar által megrongált hajójának kijavítása végett valamely a közlekedési vonaloktól félre eső öbölbe húzódtott, ugy még Valparaisóból híreket kaphatunk.

Tehát nevezett utazási íróknak véleménye szerint az aggodalmak, legalább eddig egyáltalán nem igazolható sejtéseknek alapszanak.

A ki megelőzte Kochot. Dr. Dixon fidelelfiai orvos, ki be akarja bizonyítani, hogy a Koch-féle gyögmódot ő találta fel, e napokban két másik amerikai orvos társaságában Berlinbe érkezett. Dixon az amerikai lapokban közzé is tette földfedezését melyekből kitűnik, hogy Dixon a Koch-féle gyögmóddhoz hasonló kísérleteket végzett állatokon és a Kochét megkezelítő eredményt ért el. Dixon oltóanyagot is hozott magával.

Gyilkos grófné elítélése. A trieszti törvényszék előtt f. hó 3-án ért véget Badini grófné póre. Badini grófné szül. Hauzer Teréz ki Badini F. gróf postatiszt második neje, azzal volt vádolva, hogy mostoha gyermekét, egy 7 éves kis leányt hosszas kínzással megölte. A megidézett tanúk a mesterséges kínzásról borzasztó részleteket mondtak el. Miután az esküdtek az eléjük tett kérdésekre igennel feleltek s vádlottat bűnösnek mondták ki, a törvényszék 16 évi súlyos börtönnel ítélte a grófnét. A közönség, mely nagyon is el volt keseredve a gonosz mostoha iránt, az ítélet meghallásakor zajos „bravo” és „evviva” kiáltásokkal nyilvánította megelégedését.

Tengerészeti hírek. Konstantinápolyból jelentik, hogy *Westbourne* angol gőzös november 27-én buza rakományval a Fekete tengeren elsüllyedt. *Gravesend nov. 26* „Italia” német gőzös kapitánya jelenti, hogy newyork-gravesendi útjában az északi szélesség 49° és a nyugati hosszúság 28° alatt „Clandine” nevű angol bárka hajót teljesen elhagyta találta. Megvizsgálva a hajót, kiderült, hogy csaknem szinig vízzel volt tele s a hatra hagyott palackokba helyezett írások szerint személyzetét „Staudarth” német gőzös mentette meg. *Elveszett hajók.* Londonból jelentik, hogy „Flora” nevű hamburgi hajó, mely f. év márczius 5-én indult kőszén rakományval Schiedsből Valparaisoba, továbbá „Rescut-jedina” nevű svéd hajó, mely márczius 29-én indult Hamburgból — mind maig hirt nem adtak magukról s így nagy a valószínűség, hogy miód két hajó személyzetével együtt elvesztett.

Viharok Skócziában. Halifaxból távirják, hogy a múlt hét elején heves vihar dühöngött a partok mentén, mely több vitorlás hajónak és kisebb járműnek okozta elsüllyedését. Állítólag 12 ember lelte volna halálát a hullámokban. A tenger mellett is nagy kárt okozott a vihar; számos hidat, s a partok közelében fellállított faraktárokat elseper. A vasúti forgalom is több helyen megszakadt.

Franciaország kiadásai a gyarmatokra. Pelletán francia képviselőnek a múlt hó utolján előterjesztette is Franciaország pénzügyi helyzetéről vonatkozó jelentéséből kitűnik, hogy Franciaország gyarmatainak meghódítására mily óriási összekeket áldozott.

Ezen jelentés szerint a tonkingi foglalás nem kevesebb mint 270 millióba, Madagaskár meghódítása 22 millióba és a tunisi expedíció 126 millió frankba került.

E három gyarmat összesen tehát 320 millió fjákrban került ez államnak.

Keleti gőzhajózási társulat. Oroszországban több töképezés egy gőzhajózási társulat alapítását tervezi 6 millió rubel alaptőkével, mely alaptőke összesen 12000 részvényre lesz felosztva. A társaság célja olcsó és rendszeres összeköttetést létesíteni a keleti kikötők közt, továbbá kölcsönadása orosz kiviteli cikkekre és gyarmatárak Oroszországba való bevitelre. London és Hamburg közvetítésének mellőzésével. A társaság postát, futárokat, utasokat és árúkat fog szállítani az európai Oroszország kikötői egyrészt és India, Japán, és Keleti-Szibéria kikötői közt, hozzátérve Sachalint is, másrészt. A társaság hajói Oroszországban fognak építtetni, s azok közt köteleességszerűleg lesz 10 gőzhajó 5,000 ton. minimális tartalommal, melyek háború esetén a kormánynak rendelkezésére fognak boesáttatni. A társaság üzemet 1892 márczius 1-én fogja megkezdeni s hajón, valamint többi állomásain és összes műhelyeiben kizárólag orosz alattvalóknak és pedig csakis orosz-ortodox vallásúaknak alkalmazására kötelezi magát. A társaság igazgatóját három igazgató fogja vezetni, székhelye Odessában lesz.

A magyar árutarifája és Ausztria. Az osztrák kormány elrendelte az új magyar áru-tarifája alapos megvizsgálását. Nevezetesen az állapítandó meg. minő gazdasági és pénzügyi visszahatása lesz az új tarifának Ausztriára. Az osztrák kereskedelmi miniszter egyébiránt már hosszabb idő óta foglalkozik az áru-tarifája reformjával.

Erdélyi aszalt burgonya Braziliában. Kolozsavárról írják, hogy a kolozsmonostoni állami gazdasági tanintézetben darab idő óta burgonyát aszaltanak Brazília számára. E kísérlettel a földművelésügyi miniszter bizta meg az intézetet s a burgonya elszállítását illetőleg kivételének közvetítését egyik budapesti cég teljesíti. Az aszalt burgonya kőkeményesüli szeletekben igen soká eltartható és pompás tápláló szert képez. Magát a burgonyát előbb megfőzik s aztán aszaltják meg. A kísérletek sikerétől függ, hogy egész vidékek igen jóveldelemző új termelési ághoz jussanak.

Szönyegygyártás Maramaros megyében. Tudni való dolog, hogy a maramarosi román asszonyok a szönyegygyártásban kiváló ügyességet fejtenek ki. A legprimitívabb készülékek segítségével gyártott szőp mintájú izléses színezettel bíró és igen tartós maramarosi szönyegek már régóta felkeltették az ezen iparúruk iránt érdeklődő közönség figyelmét s igen gyakran fordult elő eset, hogy az ország különböző vidékeiről többen óhajtottak volna e kiváló minőségű szönyegekből legálább pár darabnak birtokába jutni, a mi azonban készlet, vagy összeköttetési hiány miatt nagy nehezen, vagy egyáltalában nem sikerült.

A maramarosi szönyegek gyártásával foglalkozó románok többnyire igen szegények, kiknek nem áll módjukban a szönyegkészítéshez szükséges anyagot a bizonytalanság előre bevásárolni. A gyártás tehát mind maig csakis az egyes családok megrendelésére és a szükséges anyagok előzetes bezerzésével történhet, mely körülménynél fogva e kiváló fajtaú szönyeg gyártása nem terjedhetett s így annál kevésbé versenyre lehetett a bécsi imitált persa szönyeggel. Szóval a maramarosi szönyegygyártás minden szervezetet nélkülözve egészen magára volt hagyatva. Most azonban — mint maramarosszigeti levelezőnk írja — Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter — ki a házi ipar fejlesztését is az állam főbb iparfejlesztési feladatai közé sorolja, arra törekszik, hogy Maramaros vármegyében a szönyegygyártás ne csak fenntartsák, de fejlesztessék is s e célból hajlandó lenne a mennyire a rendelkezésére álló dotáció engedni, azt elősegíteni. E szönyegygyártás Maramaros Szigettől nem messze fekvő Dragomérfalván lenne Szaploneczy Pálné felügyelete alatt. Az anyagot és mintát, mely szerint a szönyegek készítenek, Pál Manó, m. szigeti nagykereskedő szolgáltatná, ki a vállalkozó fiatal kereskedők közül magára vállalta a szönyegek elárúsítását is. Binder Lajos min. iparfelügyelő — ki több ízben fordult meg ez évben M. - Szigeten, értekezett már az említett kereskedővel, kibenevél elég garancia, hogy az üzlet jó kezékbe jut.

A honvedség börtönmű felszerelésének a hazai kispár által leendő fedezése tárgyában mint az „Egyetértés” írja f. hó 5-én az országos iparegyesület helyiségeiben ülést volt, melyen a fővárosi szakképzőkön kívül résztvettek a brassói, miskolci, pozsonyi, bécsi, eszéki és kolozsvári keresk. és iparkamarák, továbbá Brassó, Miskolcz, Kaposvár, Nagykörs, Vác, Székesfehérvár, Czegléd, Érsekújvár, Kézdivásárhely, Győr, Szeged, Tata, Szepes-Béla, Kecskemét, Jászberény Jákóhalma. Nagyvárad, Arad, és Mezőtúr város szaktestületeinek kiküldött képviselői. Benigni Samuel, a kolozsvári kamara alelnöke indítványozta, hogy a további tárgyalások megkezdése előtt a mai gyűlésből a két miniszterhez küldött-

ség menesztessék, mely az iparosok legkiválóbb sérelmeinek oryosítását még egy szer kísérte meg. Az értekezlet a nagy többsége elveti az indítványt s elhatározza, hogy belemegy a részvételi módozatok tüzetes megállapításába, mire Mudrony Soma igazgató és Gelléri Mór értekezleti jegyző előterjeszti az előzetesen javaslatba hozott szerződési mintákat, melyek élénk vita után főbb elveiben megállapítván, az elnökség által tüzetesen stipulátálni és elfogadás végett a me képviselt testületeknek meg fog küldetni. A szövetség alkulandó vidéki központok képviselői a szerződés aláírása és henyuítás végett e hó közepén ugyancsak az iparegyesület helyiségeiben egybe fognak gyűlni.

A locomobil- és cséplőgépközlelők tanfolyama, melyet az állami közép-ipariskolánál a nagymélt. Kereskedelemügyi m. kir. Ministerium évenként rendezni szokott, január hó 2-án nyílik meg s márczius hó végeig tart. A tanfolyamon a gőzmozgony (locomobil) és a különböző cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni.

Tanulóknak felvételnek az 18-életűeké betöltött, írni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai továbbá gazdatisztek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezen kívül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyújtani.

A tandij 5 frt, a mit előzetesen, a beiratkozás alkalmával kell lefizetni.

A beiratások f. évi december 15-től január 2-ig tartanak az intézett helyiségében (Budapest, VIII ker. Népszínház-utca 8 sz.) Vidékiek a tandij bekulidése mellett felében is iratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ig nem szükséges személyesen megjelenni az intézetben.

Égészségügyi intézkedések. A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek f. é. november 26-án 73742 sz. a kelt távirati rendelete alapján a fiumei m. k. tengerészeti hatóság az összes alárendelt kir. révhivatalokhoz és révkirendeltséghez, valamint a Martinschizai kir. vesztgintézethez f. évi november hó 27-én 5342 sz. alatt kelt körrendeletében a következőket rendelt el:

Az Alexandretai öböl, nemkülönben a Mersinai és Beirut közti tengert part kikötőiből jövő hajók ellen, a f. é. szeptember. 25-én, illetőleg október 10-én és 24-én 4286, 4595 és 4799 számok alatt kelt hatósági körrendeletekkel elrendelt vesztgári intézkedések a Mersinától Selekéig bezárólag terjedő egész tengertpartra kiterjesztettek.

A „Mátyás Diák” című közkedvelt a legolcsóbb magyar élclap — amely a bécsi „Kikerit” — van hivatta az országból kisoritani — mindinkább tartalmasabbá és tetszetősebbé válik. Nagy előnyére történt a lapnak, hogy a Wodianer F. és Fiai hírlap- és könyvkiadó cég tulajdonába ment át, mert azóta sokkal finomabb papíron nyomják és képei versenyeznek a legelső élclapok rajzaival. A „Mátyás Diák” az aktualis eseményeken kívül ad humoreszkeket, illusztrált adomákat, a nevetető, jóízű dolgok egész halmazát. A „Mátyás Diák”-ot Murai Károly, az ismert humorista szerkeszti, a kinek a „Huszárszerleu” c. vigjátéka a napokban a nemzeti színházban nagy tetszéssel került színre és a ki mellé munkatársakul a legelső irok csoportosulnak. A „Mátyás Diák” előfizetési ára negyedévre csak egy forint s a lap bármely naptól kezdve megrendelhető. A kiadóhivatal (Budapest, Sarkantyús-utca 3 sz.) ingyen és bérmentve készsággel küld mutatványszámokat. A „Mátyás Diák”-ot, a mely hézagot tölt be és a mely minden család asztalán helyet foglalhat, melegen ajánljuk.

Felölös szerkesztő: **Schmidt Jakab.**
Segéd szerkesztő: **Doroszai Jenk Árpád.**
Szerkesztő-tulajdonos: **Mócs Zsigmond.**

